

FITXA TÈCNICA DE L'ASSIGNATURA

Dades de l'assignatura	
Nom complet	Didàctica de la Llengua i la Lectoescriptura
Codi	E000004480
Títol	Grau en Educació Infantil
Impartit a	Grau en Educació Infantil [Segon Curs] Grau en Educació Infantil i Grau en Educació Primària [Segon Curs]
Nivell	Reglada Grau Europeu
Quadrimestre	Anual
Crèdits	6,0
Caràcter	Obligatòria (Grau)
Departament / Àrea	Centre d'Ensenyament Superior Alberta Giménez (CESAG)
Responsable	Hermínia Planisi i Gili
Horari	Consulta pàgina web
Horari de tutories	Consulta pàgina web
Descriptor	

Dades del professorat	
Professor	
Nom	Hermínia Planisi i Gili
Departament / Àrea	Departament de Llengües
Despatx	Núm. 10
Correu electrònic	hplanisi@cesag.org

DADES ESPECÍFIQUES DE L'ASSIGNATURA

Contextualització de l'assignatura
<p>Aportació del perfil professional de la titulació</p> <p>El <i>Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües</i> fixa un nivell lingüístic normalitzat per a totes les llengües. En aquesta línia, les noves titulacions especifiquen que el títol de Grau en Educació Infantil, Grau en Educació Primària i Doble Grau han de garantir el nivell C1 de competència lingüística i comunicativa. La persona amb aquest nivell de competència:</p> <p><i>És capaç de comprendre una àmplia varietat de textos extensos i amb un cert nivell d'exigència, i també reconèixer-hi sentits implícits. Sap expressar-se de forma fluida i espontània sense mostres molt evidents d'esforç per trobar l'expressió adequada. Pot fer un ús flexible i efectiu de l'idioma per a fins socials, acadèmics i professionals. Pot produir textos clars, ben estructurats i detallats sobre temes d'una certa complexitat, mostrant un ús correcte dels mecanismes d'organització, articulació i cohesió del text.</i> (MCER, 2002: 26).</p> <p>És necessari haver cursat i superat l'assignatura Didàctica de la Llengua i la Lectoescriptura per obtenir el certificat de Capacitació en llengua catalana per a l'ensenyament al segon cicle de l'Educació Infantil i a l'Educació Primària (CCIP).</p>

Coneixements Previs

Els alumnes han de demostrar una competència suficient oral i escrita en llengua catalana. El mínim necessari, amb intenció de millorar-lo, és el corresponent al nivell B2 del *Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües*.

Els estudiants han de ser capaços d'elaborar discursos orals i escrits en català de forma coherent i adequada a l'àmbit acadèmic.

Competències – Objectius		
CEIN48	Afrontar situacions d'aprenentatge de llengües en contextos multilingües, amb especial atenció als factors propis del període 0-6.	
	RA1	Parla de manera positiva sobre la diversitat lingüística d'Espanya, la valora i la difon com exemple de riquesa i identitat cultural.
	RA2	És capaç de valorar el procés d'aprenentatge de la llengua oficial en contextos on la llengua materna és diferent (per raó de procedència familiar o perquè hi hagi altres llengües oficials.) I presta atenció a les característiques específiques que determinats alumnes puguin tenir en aquesta situació.
CGI01	Capacitat d'anàlisi i síntesi	
	RA3	Identifica les mancances d'informació i estableix relacions amb elements externs a la situació plantejada.
CGI03	Capacitat d'organització i planificació	
	RA2	S'integra i participa en el desenvolupament organitzat d'un treball en grup.
CGI04	Habilitats de gestió de la informació provinent de fonts diverses	
	RA4	Maneja bases de dades rellevants de l'àrea d'estudi.
	RA5	Contrasta les fonts, les critica i en fa valoracions.
CGI05	Coneixements generals bàsics sobre l'àrea d'estudi	
	RA1	Utilitza fonts primàries sobre les diferents matèries i assignatures.
	RA4	Es familiaritza amb experiències educatives arrelades i de reconeguda qualitat i coneix algunes innovacions rellevants en diferents llocs.
CGP08	Treball en equip	
	RA2	S'orienta a la consecució d'acords i objectius comuns.
CGP09	Capacitat crítica i autocrítica	
	RA1	Analitza el seu comportament i cerca la millora de les seves actuacions.

CGS11	Capacitat d'aprendre	
	RA1	Es mostra obert i interessat per noves informacions.
CGS14	Preocupació per la qualitat	
	RA1	S'orienta la tasca i els resultats.
ESPECÍFIQUES		
CEC02	Sòlida formació científica i cultural	
	RA1	Coneix les fites essencials del desenvolupament de la cultura en les dimensions tècnica científica, històrica, religiosa i literària així com els avenços actuals més rellevants en aquests camps.
CEIN43	Afavorir les capacitats de parla i d'escriptura entre el 0 i els 6 anys.	
	RA3	És capaç de reflexionar de manera sistemàtica sobre la llengua, l'estructura i el funcionament, i valora la importància de les convencions i regles (fonològiques, morfosintàctiques, ortogràfiques i de discurs).
CEIN44	Conèixer i dominar tècniques d'expressió oral i escrita com a base de la tasca docent.	
	RA1	Entén l'ús de la llengua com una eina fonamental en l'ofici del mestre i s'esforça constantment per millorar les capacitats de comunicació, amb especial atenció a les d'expressió oral (parlar en públic, mantenint el to adequat, generar un discurs atractiu coherent, etc.) i escrita (anotacions per als alumnes, elaboració d'informes, comunicacions a les famílies, etc.)
	RA2	Demostra gust per la correcta expressió, sobretot oral i també escrita, està atent als errors per aprofundir en el coneixement de la llengua i evitar-los, i transmetre a altres la preocupació per l'ús responsable de la llengua.
CEIN47	Conèixer el procés d'aprenentatge de la lectura i l'escriptura i l'ensenyament.	
	RA1	Entén les llengües, particularment la materna, com un instrument de relacions entre persones i, alhora, com un mitjà de representació mental del món que permet manejar categories abstractes.

BLOCS TEMÀTICS I CONTINGUTS

Continguts – Blocs temàtics

Objectius (resultats d'aprenentatge)

- Dissenyar activitats dirigides a potenciar la lectura i l'escriptura en la seva vessant lúdica i emprar recursos electrònics, en format paper, audiovisual, sonor, etc.
- Fomentar i dissenyar estratègies didàctiques orientades a la creació de l'hàbit lector i a la fomentació de l'escriptura.
- Adquirir una formació literària bàsica i útil per al disseny dels materials curriculars pertinents.
- Dominar les competències lingüístiques necessàries (expressió, registres, modalitats textuais) per poder desenvolupar-se satisfactòriament en l'àmbit acadèmic-laboral.
- Posseir les habilitats personals i interpersonals necessàries per al treball autònom i enequip.

Continguts

1. Marc epistemològic de l'ensenyament de la llengua
 - Conceptes generals: sons, fonemes, fonètica i fonologia.
 - La producció (període respiratori, fonatori, articuladori) i la percepció dels sons (l'organització de l'oïda).
 - El sistema fonètic català. Punt i mode d'articulació. L'AFI (Alfabet Fonètic Internacional).
 - Les consonants: producció de les consonants. Inventari general i diferències dialectals bàsiques.
 - Les vocals: producció de les vocals. Vocalisme tònic i àton. Inventari i diferències dialectals bàsiques.
 - Fonètica sintàctica (elisió, reducció, sinalefa, assimilació, emmudiment, sensibilització).
2. Ensenyament i aprenentatge de les llengües a l'escola. Aplicacions didàctiques.
 - Morfosintaxi. Qüestions generals. La normativització del català.
 - Les propietats textuais: adequació, coherència, cohesió i correcció.
 - L'oració. Enllaç entre oracions: la conjunció. Tipus i utilització de les conjuncions.
 - La preposició. Tipus i utilització de les preposicions.
 - Els determinants: article, demostratiu, possessiu, numerals, quantitatius i indefinits.
 - El pronom personal. Combinació de pronoms febles. Funcions.
 - Els pronoms relatius. Formes simples i compostes. Formes agramaticals.
 - El paradigma verbal; models regulars. Verbs irregulars. Formes no personals. Construccions perifràstiques. Els verbs ser i estar.
 - L'adverbi i les locucions adverbials (de lloc, temps, manera, etc.). La negació.
 - El substantiu i l'adjectiu. Gènere i nombre.
 - Lexicologia: Tipus de substantius. Formació i habilitació de paraules. Abreviatures, sigles i acrònims.
 - Tècniques d'expressió escrita: text argumentatiu, text explicatiu, text instructiu, text narratiu, text descriptiu.
3. Conceptes de lectura i escriptura.
 - La lectura: funcions, mètodes i tècniques.
 - L'escriptura: procés d'aprenentatge.
 - La lectoescriptura i aprenentatge de llengües.

METODOLOGIA DOCENT

Aspectes metodològics generals de l'assignatura

- 1. Classes teòriques:** presentació predominantment oral dels diferents temes a l'alumnat per oferir-los, a través de l'exposició dels conceptes bàsics, un enfocament ampli i complet.
- 2. Activitats pràctiques:** activitats en les quals els alumnes han de realitzar i exposar, individualment o en grup, tasques específiques que complementin els continguts.

3. Activitats individuals: treball i estudi individual que els alumnes realitzaran de forma autònoma per aconseguir els objectius d'aprenentatge establerts.

4. Activitats grupals: preparació de treballs en grup així com la preparació d'activitats d'avaluació.

5. Tutories de seguiment: reunions individuals o grupals amb el professor amb la finalitat de guiar i orientar els processos d'aprenentatge.

RESUM HORES DE TREBALL DE L'ALUMNAT

HORES PRESENCIALS	
Lliçons magistrals	Exercicis pràctics/resolució de problemes
64,00	10,00
HORES NO PRESENCIALS	

Seminaris i tallers (casos pràctics)	Treballs individuals	Treballs grupals	Estudi personal i Documentació
13,00	31,00	16,00	46,00
CRÈDITS ECTS: 6,0 (180,00 hores)			

AVALUACIÓ I CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

Activitats d'avaluació	Criteris d'avaluació	Pes

Continguts – Blocs Temàtics

Examen final: escrit i oral Escrit 25% Oral 25%	5/10 Recuperable Convocatòria juliol	50 %
Treball individual 25% Treball grupal 25%	5/10 Recuperable Convocatòria juliol	50 %

Qualificacions

1. En les activitats d'avaluació, els alumnes s'han d'expressar en llengua catalana d'acord amb les exigències del nivell C1, tant oralment _ si s'escau_ com per escrit. D'acord amb les normes establertes pel departament, es descomptaran 0,5 punts per cada falta ortogràfica i gramatical.
2. Segons l'article 19.7 del Reglament Acadèmic de la Universitat "es considerarà que un estudiant és un no presentat quan hagi realitzat o lliurat un terç o menys de les activitats d'avaluació previstes a la guia docent", per tant, si supera el terç però no presenta la totalitat de les activitats d'avaluació, obtindrà una qualificació de suspens.

PLA DE TREBALL I CRONOGRAMA

Activitats	Data de realització	Data lliurament
Prova inicial (oral i escrita)	Setembre	Setembre
Seguiment treball individual	Octubre	Octubre
Seguiment treball grupal	Octubre	Octubre
Prova procés	Desembre	Desembre
Exposicions orals dels treballs individuals	Desembre	Desembre
Seguiment treball grupal	Març	Març
Exposicions orals dels treballs grupals	Maig	Maig

Bibliografia bàsica

1. Manuals

Diversos autors, (2017). *Nivell de Suficiència. Curs de Llengua Catalana*. Ed. Castellnou
Badia, J., Brugaloras, N., i Grifoll, J. (1994). *Curs de llengua catalana. Nivell C*. Castellnou
Edicions.

MATCAT. Escola Balear d'Administració Pública: <https://ebapenobert.caib.es/course/>

2. Diccionaris

Diccionari de la llengua catalana (DIEC2):

<https://dlc.iec.cat/results.asp?txtEntrada=diccionari&operEntrada=0>

Termcat: <https://www.termcat.cat/ca/diccionaris-en-linia>

Gran Diccionari de la Llengua Catalana (GDLC): <http://www.diccionari.cat/>

Diccionari català-valencià-balear (DCVB): <http://dcvb.iecat.net/>

Diccionari de la llengua catalana multilingüe (Enciclopèdia
Catalana): <http://www.multilingue.cat/>

Diccionari de sinònims de frases fetes (M.T. Espinal): <https://dsff.uab.cat/>

3 Consultes lingüístiques

Optimot. Consultes lingüístiques en línia. Secretaria de Política Lingüística
<https://aplicacions.llengua.gencat.cat/llc/AppJava/index.html>

CUB. Criteris lingüístics, bibliogràfics, d'estil i convencions (SLUB)
<https://www.ub.edu/cub/index.php>

Llibre d'estil. Universitat Illes balears:

https://www.uib.es/digitalAssets/149/149297_llibrestil2aed.pdf

4. Normativa

- Ortografia catalana (IEC):

http://www.iec.cat/llengua/documents/ortografia_catalana_versio_digital.pdf

- Gramàtica essencial de la llengua catalana (GEIEC): <https://geiec.iec.cat/>

5. Lectoescriptura

Agustín, C. (ed.) (2007): *Lectoescritura para todos*. Madrid: CIDE.

Colomer, T.; Camps, A. (1991): *Ensenyar a llegir, ensenyar a comprendre*. Barcelona. Rosa
Sensat/62.

Ferreiro, E.; Teberosky, A. (2013). *Los sistemas de escritura en el desarrollo del niño*. Madrid.
Siglo XXI.

Teberosky, A. Colomer, T. (Col.) (2001): *Proposta constructivista per aprendre a llegir i a
escriure*. Barcelona. Vicens Vives.

Bibliografia complementària

Es presentarà a l'inici de cada tema.